

Проф. др Бранко Мораит

**ГЛАСНИК УДРУЖЕЊА АРХИВСКИХ РАДНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ,
Бања Лука, Година III, Број 3
(приказ часописа)**

Пред читаоцима је трећи број Гласника Удружења архивских радника Републике Српске. С обзиром на то да је часопис обиман и садржајан, број радова и њихов обим упућују на закључак да је за оваквом научно-стручном публикацијом у архивистичким и историографским круговима у Републици Српској постојала насушна потреба. Трећи број Гласника садржи радове 29 аутора распоређених по следећим рубрикама: Архивистика, Историографија, Објављивање архивске грађе, Објављивање информативних средстава, Прикази и осврти, Библиографија и Из дјелатности Удружења. Као што се из овог прегледа види, часопис је поставио разуђену и прецизну структуру која обавезује ауторе, а читаоцима олакшава коришћење. Поново наглашавамо велики одзив аутора и прелиминарно закључујемо да оволики одзив стручних и научних радника архивистике и историографије свједочи о традицији коју ове дисциплине имају на овим просторима, као и о досадашњем недостатку средстава артикулације њихових достигнућа и прегнућа.

Претежан број радова у трећем броју Гласника је из области историографије. Сви радови у Гласнику су хронолошки прегледно систематизовани, тако да читалац може лако да се снађе и пронађе тему из оног историјског времена за које је заинтересован. Примјера ради, историјски обухват тема је велик, у распону од написа о римским кованицама, преко хришћанских владара, средњовјековних међудржавних односа и прилика до краја ратних сукоба и разарања у Другом свјетском рату.

Поједини од објављених радова представљају драгоцену свједочанства о свакодневном животу на овим просторима, као што су слике бањолучких апотека у аустроугарском периоду, 27. март 1941. године у

Бањој Луци, ваздушно бомбардовање Бање Луке у Другом свјетском рату, Избјеглиштво дјелатника Народног позоришта Врбаске бановине у Србији (1941-1945) и др.

Изузетно значајно мјесто имају, иако малобројни, радови из области архивистике, а нарочито написи који на свјетло дана доносе изворну архивску грађу, као што је текст, заправо документовани приказ неуспјелог брака житеља требињског села Пољице склопљен у Дубровнику по „црквеном обичају“; заклетва сталеза учитеља народних основних школа у Босни и Херцеговини; Правила жидовског омладинског удружења „Езра“ у Бањој Луци и Реферат о војној надлежности над ратним војним инвалидима у Југославији 1945-1948.

Ријеч уредника указује на тешкоће и проблеме с којима се суочава редакција која би да издаје часопис и обрадује научну и стручну јавност својом активношћу од високог друштвеног и културног значаја. То су оне исте тешкоће и проблеми за које они који држе државну касу и печат, као што је уобичајено код нас, немају довољно слуха ни разумијевања, а нарочито финансијске подршке. Међутим, храбри одлучност уредника који оглашава и обећава да ће сопственим снагама и ентузијазмом научних и стручних радника и Удружења покрити све трошкове излагања овог, као и наредних бројева Гласника.

Појава Гласника Удружења архивских радника Републике Српске доказ је зрелости наше средине да покрене један добродошао и потребан научни и стручни часопис, јер је у познавању прошлости залог наше будућности и опстанка на овим врлетним и вјетрометинастим просторима. Гласник је прилика за подсећање како врејеме не почиње од нас и да се увидом у знања и достигнућа предака припремимо за наступање потомака. За многе пројекте савременици могу наћи примјере и узоре у објављеној, а до сада непознатој архивској грађи. Правници из управе, правосуђа, законодавства и науке могу наћи многе занимљиве податке које ће користити за своја даљња уопштавања и истраживања у грађи објављеној у овом броју Гласника и надати се у будућности редовно објављиваној у наредним бројевима Гласника Удружења архивских радника Републике Српске.

Због тога нам чини задовољство да након овог кратког приказа главном уреднику, Редакцији и сарадницима пожелимо много успјеха

на презентацији архивске грађе за потребе научних радника, стручне и културне јавности и препоручимо га њиховој пажњи и коришћењу као подстрек, инспирацију и извор за правна истраживања, пројекте, законодавни и практични рад и дјеловање на добробит Републике Српске.